

Regionaal Mobiliteitsplan Twente

**Advies over de reikwijdte en het detailniveau
van het milieueffectrapport**

12 december 2006 / rapportnummer 1833-29

Advies over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport Regionaal Mobiliteitsplan Twente

Advies over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport over het Regionaal Mobiliteitsplan Twente,

uitgebracht aan de Regioraad van de regio Twente door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Regionaal Mobiliteitsplan Twente,

de secretaris

ir. I.G.M. de Bondt

de voorzitter

drs. L. van Rijn-Vellekoop

Utrecht, 12 december 2006

commissie voor de milieueffectrapportage

Regioraad Twente
Postbus 1400
7500 BK Enschede

uw kenmerk
RMP\PlanMER\06005298

uw brief
22 november 2006

ons kenmerk
1833-29/Ib/jr

onderwerp
Advies over de reikwijdte en het
detailniveau van het MER
Regionaal Mobiliteitsplan Twente

Doorkiesnummer
(030) 234 76 66

Utrecht,
12 december 2006

Geachte Regioraad,

Met bovengenoemde brief¹ stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid om een advies uit te brengen over de inhoud van de concept notitie Reikwijdte en Detailniveau, d.d. 6 november 2006, voor het planmilieueffectrapport (MER) ten behoeve van het Regionale Mobiliteitsplan (RMP) voor Twente. Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.². De werkgroep treedt op namens de Commissie en wordt in dit advies 'de Commissie' genoemd.

Op 20 november hebben vertegenwoordigers van Regio Twente het RMP en de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau toegelicht tijdens een gesprek.

Status RMP

De Commissie adviseert om duidelijk aan te geven wat de status van het RMP is en in te gaan op de juridische en bestuurlijke hardheid van de afspraken die in het RMP gemaakt worden. Geef ook aan hoe de afspraken doorwerken naar gemeentelijk, provinciaal en nationaal niveau.

De planperiode van het RMP loopt tot 2011. Door de korte planperiode krijgt het RMP het karakter van een werkprogramma met afspraken en acties. Er is voor gekozen om het mobiliteitsplan niet als visiedocument in te richten. Door de gekozen insteek kunnen er op basis van het RMP geen principiële keuzes/afwegingen gemaakt worden ten aanzien van mobiliteit, ruimtelijke ontwikkeling en milieu.

¹ Zie bijlage 1.

² De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 2.

Tijdens het gesprek op 20 november is aangegeven dat de ruimtelijke visie voor Regio Twente in een later stadium wordt vastgesteld in een Structuurplan voor de regio. De Commissie adviseert om in het Structuurplan de ruimtelijke visie te integreren met een visie op mobiliteit.

Afbakening MER

De keuzemogelijkheden voor Regio Twente zijn vanuit m.e.r.-optiek op dit moment beperkt. Dit komt doordat :

- verschillende infrastructuurprojecten (zoals opwaardering N18 en Twentekanaal) Rijksprojecten zijn en buiten de beslissingsbevoegdheid van Regio Twente vallen;
- over verschillende projecten al besluitvorming heeft plaatsgevonden (zoals programma Twente Mobiel);
- veel acties zich in de verkenningsfase bevinden. Definitieve besluitvorming over het al dan niet uitvoeren van een project is nu nog niet aan de orde;
- veel projecten relatief beperkte milieugevolgen zullen hebben (zoals frequentie verhoging stoptrein Wierden-Enschede);
- de planperiode kort is.

Bij het opstellen van haar aanbevelingen met betrekking tot de inhoud van het MER heeft de Commissie de gekozen insteek voor het RMP als uitgangspunt genomen.

Doelstellingen

Het RMP heeft een drieledige doelstelling: het handhaven van de huidige kwaliteit van bereikbaarheid, het verbeteren van de leefbaarheid en het vergroten van de verkeersveiligheid. Gezien het grote aantal gebieden met een beschermingsstatus voor natuur adviseert de Commissie om tevens een doelstelling voor natuur (in relatie tot de mobiliteit) te formuleren. De doelstellingen voor leefbaarheid, verkeersveiligheid en bereikbaarheid kunnen op locatieniveau tegenstrijdig zijn. Geef in het MER aan hoe met deze tegenstrijdigheid wordt omgegaan.

Knelpuntenanalyse

In het MER moet het RMP getoetst worden aan de doelstellingen. Om deze toetsing mogelijk te maken is het noodzakelijk dat er allereerst een knelpuntenanalyse wordt uitgevoerd. De knelpuntenanalyse moet inzichtelijk maken welke knelpunten er bestaan op het gebied van bereikbaarheid, geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid, verkeersveiligheid, barrièrewerking en natuur (met name Natura 2000). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van bestaande studies, zoals de regionale netwerkanalyse.

Maak gebruik van kaartmateriaal waarop niet alleen de (milieu)knelpunten worden weergegeven maar tevens verkeersintensiteiten, de OV- en fietsroutes en geplande ruimtelijke ontwikkelingen. Hierdoor wordt het inzicht in de huidige verkeersstructuur van Twente vergroot. Door een integraal inzicht in de huidige structuur, kunnen de acties en projecten uit het RMP in samenhang met elkaar worden getoetst aan de doelstellingen.

Doorkijk

Voor het inzichtelijk maken van de knelpunten, het in kaart brengen van de milieueffecten en het toetsen van de acties aan de doelstelling, adviseert de Commissie een doorkijk te maken naar de jaren na 2011 (bijvoorbeeld tot 2020). Hierdoor wordt voorkomen dat er acties en maatregelen worden genomen, die een oplossing bieden voor de korte termijn maar niet toekomstvast zijn. Ook kan een beschouwing van de (milieugevolgen op) langere termijn resulteren in een andere prioritering van de acties en maatregelen.

Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Met behulp van de resultaten uit de netwerkanalyse moet inzicht worden gegeven in de verkeersintensiteiten van het wegennet in de huidige situatie, het einde van de planperiode en 2020. Betrek hierbij de regionale wegen en de binnenstedelijke hoofdwegen.

Er is een verkeersmilieumodel in ontwikkeling voor Twente, waarmee aan de hand van deze intensiteiten eenvoudig de geluid- en luchteffecten van het verkeer in de omgeving bepaald kunnen worden. Indien beschikbaar binnen de tijdspanne voor het opstellen van het MER, beveelt de commissie aan de knelpunten in de huidige situatie + autonome ontwikkeling als volgt in kaart te brengen:

1. kaartmateriaal waarin de 43 dB L_{den} contour aangegeven is langs de relevante wegen en spoorwegen en waarin de geluidknelpunten zijn aangegeven. Reken tot de geluidknelpunten ook de Natura 2000-en PEHS-gebieden binnen de genoemde contour;
2. kaartmateriaal waarin met kleuren de wegen zijn aangegeven waar de NO_x en de PM_{10} norm overschreden wordt en waarin de knelpunten luchtkwaliteit zijn aangegeven;
3. aantallen blootgestelden aan te hoge NO_x en PM_{10} concentraties;
4. aantallen geluidgehinderden in klassen van 5 dB vanaf 48 dB L_{den} .

Indien dit verkeersmilieumodel niet voor handen is, dan kan -naast het weergeven van de verkeersintensiteiten- volstaan worden met een opsomming van alle leefbaarheidknelpunten. Geef dan wel een indicatie van de ernst van het knelpunt.

Besteed tevens aandacht aan trillingshinder ten gevolge van wegen en spoorwegen en aan lichthinder³.

Betrek bij de analyse van de leefbaarheidknelpunten niet alleen de knelpunten door wegverkeer, maar beschrijf tevens de situatie rondom spoor- en vaarwegen.

Effecten van maatregelen

Vanuit de optiek dat in het RMP geen m.e.r.-plichtige activiteiten worden opgenomen waarvoor een van de gemeentes van Regio Twente bevoegd gezag is, merkt de Commissie op dat de effecten voornamelijk kwalitatief kunnen worden bepaald. De effecten moeten in een overzichtelijke tabel worden weergegeven. Per actie of project kunnen de effecten op een schaal van ++, +, 0, -, -- of op een schaal van 1 tot 5 worden weergegeven. Tevens dient aangegeven te worden, eveneens globaal, welke mitigerende maatregelen er mogelijk zijn.

³ Voor meer informatie verwijst de Commissie naar Rijkswaterstaat, Dienst Weg- en Waterbouwkunde of Alterra.

Voor leefbaarheid, landschap, cultuurhistorie en natuur heeft de Commissie de volgende aanbevelingen:

Leefbaarheid

De milieueffecten van de acties met betrekking tot wegen, vaarwegen en spoorwegen⁴ moeten in kaart worden gebracht.

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Een beschrijving van landschap en cultuurhistorie is in het MER alleen relevant voor die gebieden waar de acties betrekking hebben op aanpassing van infrastructuur. In het MER moeten de landschappelijke en cultuurhistorische waarden worden vastgesteld, alvorens de aantasting / versterking van deze waarden kan worden bepaald. Ga in op:

- de visueel ruimtelijke structuur van het landschap (incl. belevingswaarde);
- de voor de onderscheiden landschapstypen karakteristieke beeldragers;
- reliëf en geomorfologische kenmerken;
- cultuurhistorische elementen (beschermd stadsgezichten en monumenten);
- archeologische waarden (actueel en verwachtingswaarde).

Natuur

Geef op kaart de Natura 2000 en Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS)-gebieden aan. Maak een selectie van gebieden die mogelijk (positief of negatief) beïnvloed worden door voorgestelde acties uit het RMP.

De Commissie beveelt aan op basis van de knelpuntenanalyse te beoordelen of de acties en projecten uit het RMP kansen bieden om verstoring en versnippering (incl. barrièrewerking) van Natura 2000-gebieden en PEHS te verminderen.

Geef voor de Natura 2000 gebieden, die mogelijk positief of negatief worden beïnvloed door de acties in het RMP, weer op basis van welke soorten en habitats ze zijn aangewezen als Natura 2000 gebied en welke instandhoudingsdoelen voor deze gebieden gelden. Geef ook aan in welke mate soorten en habitats voorkomen. De Commissie adviseert om voor de geselecteerde Natura 2000 gebieden een oriëntatiefase⁵ te doorlopen, zodat duidelijk wordt voor welke gebieden significante gevolgen met zekerheid zijn uit te sluiten. Geef voor de PEHS gebieden die mogelijk worden beïnvloed, in hoofdlijnen aan welke voor aanleg en gebruik van infrastructuur gevoelige natuurwaarden voorkomen (Natuurdoeltypen en representatieve soorten). Geef aan voor welke van deze doeltypen en soorten mogelijk knelpunten gaan optreden.

Zowel voor het inventariseren van de kansen voor de Natura 2000 gebieden als het doorlopen van de oriëntatiefase kan worden volstaan met een kwalitatieve of semi-kwantitatieve beschrijving van de effecten.

⁴ Zie tabel 5.2 en 5.4 van het concept RMP.

⁵ Zie: Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998 van het Ministerie van LNV, 2005.

Tot slot

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de definitieve notitie over de Reikwijdte en het Detailniveau. Graag hoort de Commissie hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde notitie over de Reikwijdte en het Detailniveau krijgt toegestuurd.

Met vriendelijke groet,

drs. L. van Rijn-Vellekoop
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Regionaal Mobiliteitsplan Twente

BIJLAGEN

bij het advies over de reikwijdte en het detailniveau van het
milieueffectrapport Regionaal Mobiliteitsplan Twente

(bijlagen 1 en 2)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 22 november 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

		Commissie voor de milieu-effectrapportage	
ingekomen : 23/11/06			
nummer			
dossier 1833-13			
kopie naar : 16			

Commissie voor de M.E.R.
t.a.v.: Ingrid de Bondt
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

WONEN-WERKEN-MOBILITEIT

Nijverheidstraat 30
7511 JM Enschede
Postbus 1400
7500 BK Enschede
tel. 053 487 65 43
fax 053 487 65 00
www.regiotwente.nl
info@regiotwente.nl

Uw kenmerk:	Ons kenmerk: RMP\PlanMER\06005249	Datum: 22-11-2006	Bijlage(n): ---
Onderwerp: Verzoek advies Commissie MER	Behandeld door: drs. K.M. ten Heggeler	Doorkiesnummer: 053 48 76 512	E-mail: k.tenheggeler@regiotwente.nl

VERZONDEN 22. 11. 06

Geachte Commissie,

Onlangs zijn we gestart met de voorbereiding van de herziening van het Regionaal Mobiliteitsplan (RMP) Twente. Gekoppeld aan deze herziening wordt een zogenaamde milieueffectrapportage voor plannen (plan-m.e.r.) uitgevoerd.

Als eerste stap wordt een Notitie Reikwijdte en Detailniveau opgesteld. Een conceptversie daarvan is reeds per email aan u toegezonden. Vooruitlopend op een beoordeling van de uiteindelijke plan-MER zouden wij binnenkort graag uw advies ontvangen over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen milieurapport.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet. Voor nadere informatie of vragen naar aanleiding van dit schrijven kunt u contact opnemen met Karsten ten Heggeler, projectleider voor de ontwikkeling van ons RMP Twente, zijn doorkiesnummer en e-mail adres staan vermeld boven aan deze brief.

Hogachtend,

drs. J.H.A. Goudt,
portefeuillehouder mobiliteit

Ons Regiokantoor bevindt zich op 250 meter loopafstand van NS-station Enschede CS.

BIJLAGE 2

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Regioraad Twente

Bevoegd gezag: Regioraad Twente

Besluit: Vaststellen Regionaal Mobiliteitsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: n.v.t.

Activiteit:

Het Regionale Mobiliteitsplan heeft het karakter van een werkprogramma met afspraken en acties. Er is voor gekozen om het mobiliteitsplan niet als visie-document in te richten.

Procedurele gegevens:

verzoek om advies: 22 november 2006

advies uitgebracht: 12 december 2006

Bijzonderheden:

De keuzemogelijkheden voor Regio Twente zijn vanuit m.e.r.-optiek op dit moment beperkt. Dit komt doordat :

- verschillende infrastructuurprojecten (zoals opwaardering N18 en Twente kanaal) Rijksprojecten zijn en buiten de beslissingsbevoegdheid van Regio Twente vallen;
- over verschillende projecten al besluitvorming heeft plaatsgevonden (zoals programma Twente Mobiel);
- veel acties zich in de verkenningfase bevinden. Definitieve besluitvorming over het al dan niet uitvoeren van een project is nu nog niet aan de orde;
- veel projecten relatief beperkte milieugevolgen zullen hebben (zoals frequentie verhoging stoptrein Wierden-Enschede);
- de planperiode kort is.

Bij het opstellen van haar aanbevelingen met betrekking tot de inhoud van het MER heeft de Commissie de gekozen insteek voor het RMP als uitgangspunt genomen. De Commissie heeft geadviseerd om duidelijk de status van het RMP aan te geven, een knelpuntanalyse uit te voeren en de milieu- en verkeerskundige knelpunten in de referentiesituatie (indien mogelijk kwalitatief) te onderbouwen. De milieueffecten kunnen kwalitatief worden weergegeven. De Commissie heeft in overweging gegeven om een doelstelling te definiëren voor natuur.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. G.J. van Blokland

ir. J.A.M van Dijk

drs. R.J.M. Kleijberg

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

ir. K.A.A. van der Spek

Secretaris van de werkgroep:

ir. I.G.M. de Bondt

Advies over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport Regionaal Mobiliteitsplan Twente

Regioraad Twente is voornemens om een regionaal mobiliteitsplan vast te stellen. Het mobiliteitsplan wordt vastgesteld voor een periode van vier jaar. Door de korte planperiode krijgt het RMP het karakter van een werkprogramma met afspraken en acties. Ten behoeve van dit mobiliteitsplan moet een plan-MER worden opgesteld.

ISBN-10: 90-421-1984-5

ISBN-13: 978-90-421-1984-0